

Questio prima

factus. **N**ot⁹ aut non est potentia vt p3 per species mot⁹. Et ex eadem diffinitione pbaret qd nunq act⁹ fantasie est sine actu sensus exterioris quod est falsum in sompniantibus.

Tertiodécimo arguitur q animalia discunt: quia determinate de fugiendo vel sequendo pertinet ad discursum: sed ovis per estimatiuam determinat de fugiendo. **S**orte dicit q discursus est per aliquod commune et vniuersale. **C**ontra aliquis est discursus ex singularibus. **O**vis etiam apprehendit vniuersale: quia apprehendit intentiones nō sensatas et q ab omni lupo est fugiendum. **E**t illud vniuersale videt abstrahere a multis singularibus. **E**x hoc enim q videt bonum esse sequi istum pastorem et illud estimare pōt omnē pastorem esse sequendum.

Quartodécimo. **A**lgazel diffinit fantasias dices q est virtus que operatur componendo et diuidendo quandoq ex hīs que sunt in archa formatū. i. ymaginatiua qñq ex hīs q sunt in archa intentionū id est memoria. **I**tem sensus communis distinguit ergo et fantasia brutorum.

Quintodécimo multa sunt opera animalium que requirunt quadam prudentiam et studium: ergo discunt. **A**ntecedens patet ex alberto magno li. 8. de animalibus vbi dicit se vidisse in germania mu-rem qui tenebat candellam comedentibus ad preceptum magistri sui. **E**t autem prudentia circa agibilia ex quibus nullum sequitur opus. **T**alia autē multa sunt in auiibus vt patet in cantu philomene. **S**orte dicit q per illum cantum intendit vocare feminā suam: vel significare conceptum suum. **C**ontra ipsa aduolat ad hominem bene cantentem: ergo amat cātum propter se. **E**lephas etiam dicit adorare regem. **E**t ibidem narrat quomodo quidam per deceptionē fecit q camelus cognosceret matrem suam quod cum camel⁹ scivit interfecit auctore sceleris. **E**t de equo narrat q post simile factum percipitavit se. **H**oc autem videtur esse ex quodam discursu quo cognouit factum illud esse disconueniens. **I**tem dicit q delphini magni regunt paruos et cum paruos moritur veniunt aliq ad erequias et portant eum super spatulas suas in profundum pelagi et custodiunt corpus ne comedatur a piscibus. **I**tem dicit q delphines diligunt homines et custodiunt eos a periculis et si pī tacus diligit imberbes et cum quidam pītacus fuisset separatus a nutritore suo multum tristabatur: qñ scivit q acceperat alium pītacum cum quo ludebat et huic inuidit pītor pītacus. **I**tem hyrundines videntur habere artem faciendi domos: quia dicit q commiscunt lutum cum palleis et ponunt grauia inferius et leuia superius et ponunt plumas in nido. **E**t si passer intraverit nidum suum tunc vocat alios hyrundines et obstruentes foramen suffocant passerem ibidem. **E**t docent pullos suos tempore egesti ovis postiora aut extra nidum vertere vt stercus cadat extra nidum. **C**olumbe etiam pugnant inter se pro femina: vnde **A**uicenna dicit se vidisse duos columbos pugnātes et facta pugna femina iuit ad victore hec aut nō fuit sine aliquo iudicio: qñ in istis aīalibus est pō et diuisio vñ iob. qñ dedit gallo intelligentiā ergo intelligit aliquomodo.

Sextodécimo **S**implex apprehensio non sufficit in animalibus mouere appetitū: ergo in ipsis est plenum iudicium. **I**tem animal mouetur ad cibum et si non inueniat ipsum esse bonum recedit: ergo iudicat

Articulus Tertius.

de re. **I**tem multa sunt animalia disciplinabilia vt patet in canibus. **C**anis etiam venaticus in sequendo feram quando venit ad biuiū fillogizat feram transisse per alteram viarum deinde per odoratum subsumit q non transiit per hanc et concludit q transiit per aliam et currit post eam. **S**orte dicit q omnia ista sunt ex instinctu nature. **C**ontra tunc non oportet docere canes sicut nec lapidem qui ex natura sua descendit deorsum. **I**tem tunc omnes canes esse equē cauti et equē bene disciplinati: quia omnes habent eūdem instinctum nature hoc argumentum est. **S**anc. **T**ho. 12. q. 13. ar. 2. 3m. vnde ignarus putaret horologium regi prudentia non regitur nisi ab alio sic etiā est de animalibus. **S**i queratur quare vna formica hec ponit suum granum in isto loco et illa in alio et reuertitur ad eundem cumulum granorum an hoc sit per memoriam quam habet similiter quare ovis comedit hanc herbam alia dimissa dicendū q de se est ad vñ determinata ideo prouenit a fantasia sed tūc queris de hac fantasia vide **S**ancus **T**ho. ibidem ad secundum.

Decimoseptimo arguit q nō in quolibz animal est sensus: qñ aliqua animalia carent lingua: qñ animal viuit sine gustu. **I**tem plante bene viuunt sine sensu ergo et animalia.

Ad primū dicit q rōne corporis intellect⁹ subditur celo et sic aliquomō p accidēs voluntas vñ alia qui sunt magis leti in vno tēpore q in alio propter dispositionem corporis.

Ad scdm dicit q fantasma ppiū virtute nō agit in intellectum: sed hoc habet ab intellectu agente vt dicit ibidem. s. t.

Ad tertium incōtinēs nō dicit vinci a passionib⁹ absolute: qñ alias non esset puniendus: sed vincit in qñrum dat locum passioni. **S**i dicat act⁹ intemperatū est in corpore: ergo potest causari a celo: negatur consequentia: quia actio celi potest quo ad cōcupiscibilem impediri.

Ad quartū dicit q loquimur de fantasia informata per speciem. **A**d aliud dictū est supra.

Ad quintum non est simile: vt postea dicetur de sensualitate. **N**ec voluntas se sola sufficit mouere potentiam ad quemlibet actum nec sine ratione potest quis tenere opinionem vñus doctoris in actu aures credendi est ratio sumpta ab auctoritate diuina et nō humana. **S**ed de hīs videtur **H**olcot in principio sententiarum quibusdam thomistis placet q ad credendum requiritur motus voluntatis cum speciali auxilio et q articuli proponantur: aliq dicunt q cum hoc requiritur persuasio vel miraculum ideo ad cōnelum missus est petrus vide. **S. T.** 22. q. 2. ar. 9. 3. et ar. 1. 3m. et in. 30.

Ad sextū dictū est in primo posteriorum.

Ad septimum patuit supra q circa idem obiectū aliter se habet fantasia et aliter sensus communis. **N**ec sensus communis dicitur radix: quia immutat alios: sed quia se habet sicut centrum ad circūferentiam.

Ad octauū dicit q multis modis est falsitas in intellectu scz in tribus operationibus. **N**on autem est tot modis in sensu exteriori. **S**ancus **T**homas hic lectione. 6.

Ad nonū negatur consequentia. **E**t ad aliud negatur absumptum nec inconuenit sensum commune esse de intentione non sensata quādo illa intentio ha-